

STUDIEPLAN

1 VLÆR

VEILEDNING

av læringer

for instruktører og faglige ledere i bedrift

Fagskolen i Oslo

Studiested: Kuben

Godkjent Nokut: 10.01.2015

Sist revidert: 01.06.2020

ENDRINGSLOGG FOR STUDIEPLAN

Dato	Kapittel/avsnitt	Endring/årsak til endring	Utført av
2020.05.20	Hele	Lagt inn i ny mal uten endring av innhold	Selvaag
2018.01.05	Emne 3	Endre tekst på arbeidskrav til presentasjon.	Selvaag
2018.08.05		Fagskolepoeng er endret til studiepoeng	Selvaag

Oslo

Innholdsfortegnelse

1	GENERELT OM FAGSKOLEUTDANNING I:	6
	Veiledning for faglige ledere og instruktører med ansvar for opplæring i bedrift	6
1.1	Bakgrunn og formål med fagretningen	6
1.2	Bakgrunn, formål og karrieremuligheter med fordypning VLÆR	6
1.2.1	Selvstendig yrkesrettet utdanning	6
1.2.2	Målgruppe for utdanningen	6
1.2.3	Prinsipper for opplæringen	7
1.3	Læringsutbyttebeskrivelser og faglig innhold for studiet som helhet	7
1.3.1	Kunnskap	7
1.3.2	Ferdigheter	7
1.3.3	Generell kompetanse	8
1.4	Opptakskrav	8
1.4.1	Generelle opptakskrav	8
1.4.2	Opptak på grunnlag av realkompetansevurdering	8
1.4.3	Søkere med utenlandsk utdanning	9
1.4.4	Poengberegning og rangering av søkere	9
1.4.5	Krav til politiattest	9
1.4.6	Godkjente fagbrev og svennebrev	9
2	ORGANISERING OG OPPBYGGING AV STUDIET – den indre sammenhengen	10
2.1	Fordeling av arbeidstimer	10
2.1.1	Organisering	10
2.1.2	Veiledning mellom samlingene	10
2.1.3	Selvstendig yrkesrettet utdanning	11
2.4	Undervisningsformer og læringsaktiviteter	11
2.4.1	Arbeidsformer generelt	11
2.4.2	Problembasert læring	11
2.4.3	Teori i praksis	11
2.4.4	Ansvar for egen læring	11
	Et viktig pedagogisk prinsipp gjennom hele studiet er studentens ansvar for egen læring. Det innebærer at studenten er mottagelig for undervisning og aktivt oppsøker læringssituasjoner og læringsarenaer. Skolen har ansvar for å tilrettelegge for læring og å støtte/veilede studenten i læreprosessen.	11
2.4.5	Basisgrupper/kollegagrupper	11
2.4.6	Lærerstyrt undervisning og forelesninger	12
2.4.7	Selvstudium og individuelle oppgaver	12

2.4.8 Prosjektarbeid	12
2.4.9 Presentasjoner.....	12
2.5.0 Andre arbeidsformer	12
2.5 Litteratur.....	12
3 VURDERINGSFORMER	13
3.1 Det benyttes bokstavkarakter på en skala fra A til F, hvor A er beste karakter og F er Ikke bestått (tabell 8).	13
3.2 Underveisvurdering og emnekarakter	13
3.3 Sluttvurdering og eksamenskarakter.....	14
3.3.1 Vilkår for eksamen.....	14
3.3.2 Vurdering.....	14
3.4 Sluttdokumentasjon	14
3.4.1 Vitnemål	14
3.4.2 Karakterutskrift	14
3.4.3 Tilknytningskrav, innpass og fritak	15
4 OVERSIKT OVER EMNER OG TEMA	15
4.1 Veileders rolle, ansvar og oppgaver	15
Veileders rolle og oppgaver: Arbeidskrav	17
Læringsutbytte	18
4.2 Emne 2: Læreplanverket, vurdering og dokumentasjon.....	19
Emne 2: Læreplanverket, vurdering og dokumentasjon – arbeidskrav	20
Læringsutbyttebeskrivelse Emne 2: Læreplanverket, vurdering og dokumentasjon	21
4.3 Emne 3: Veiledning i praksis.....	22
Emne 3: Veiledning i praksis – del emner og litteratur	22
Emne 3: Veiledning i praksis - arbeidskrav	23
Læringsutbyttebeskrivelse for Emne 3: Veiledning i praksis.....	24
4.4 Emne 4: Faglig fordypning	25
Tema og litteratur - Emne 4 Faglig fordypning.....	25
Arbeidskrav - Emne 4 Faglig fordypning.....	25
Læringsutbyttebeskrivelse - Emne 4 Faglig fordypning	26
5.0 Evaluering av studiet	27
5.1.1 Underveisevaluering fra studenter	27
Sluttevaluering fra studenter	27
AKTUELL LITTERATUR	28
6.0 VEDLEGG	28

1. GENERELT OM FAGSKOLEUTDANNING I:

Veiledning for faglig ledere og instruktører med ansvar for opplæring i bedrift

1.1 Bakgrunn og formål med fagretningen

Formålet med utdanningen er å kvalitetssikre opplæring i bedrift gjennom å tilby en formalisert instruktøropplæring. Målet er at studenten skal kunne utvikle en reflektert holdning til egen veiledningspraksis som gir best mulig læringsutbytte for lærlingene innenfor alle fagretninger, styrker kvaliteten på arbeidsplassbasert opplæring og hever status for instruktører og faglige ledere som veileder lærlinger.

Utdanningsdirektoratet arbeider med et nasjonalt løft for kvalitet i fag- og yrkesopplæringen som skal sikre god kvalitet i alle ledd. Bakgrunnen for kompetanseheving for instruktører og faglige ledere i bedrift er nødvendig for å sikre kvalitet på arbeidsplassbasert opplæring.

Fagopplæringen stiller krav til innhold, dokumentasjon og vurdering av den bedriftsbaserte fag- og yrkesopplæringen. Det stiller derfor krav til at instruktører og faglige ledere har tilstrekkelig kompetanse og kan se opplæringen i et helhetlig perspektiv. En utdanning for instruktører og faglige ledere i regi av fagskolen, hvor bransjene selv var med på utforming av denne studieplan. Kompetanseheving av instruktører og faglige ledere med forankring i praksis skal sikre nødvendig selvstendig yrkesrettet utdanning.

1.2 Bakgrunn, formål og karrieremuligheter med fordypning VLÆR

Ved Fagskolen Oslo skal fagskoleutdanningen i «Veiledning av lærlinger – for instruktører og faglige ledere – med ansvar for opplæring i bedrift» gjelde den opplæring som foregår i bedrift. I det følgende er begrepet lærling brukt som et samlebegrep for lærling, lære kandidat og andre som får opplæring i bedrift. Veiledning er den aktivitet som foregår i samspillet mellom instruktør/faglig leder og lærling for å sikre kvalitet i fag- og yrkesopplæringen med høyest mulig måloppnåelse.

1.2.1 Selvstendig yrkesrettet utdanning

Arbeidet med veiledning av lærlinger i fag- og yrkesopplæringen må utføres på en måte som ivaretar lærlingens helhetlige opplæringssituasjon og vektlegger utvikling av kvalitet, profesjonalitet og refleksjon i praktisk yrkesutøvelse.

Studiet er tilrettelagt etter voksenpedagogiske prinsipper, med utgangspunkt i studentaktive arbeidsmåter og læringsformer. Studiet tar sikte på å knytte veiledningsteori til yrkesrettet praksis. Studiet har derfor et hovedprosjekt som er beskrevet som en faglig fordypning i emne 4, der arbeidskravet er en fordypningsoppgave som dokumenterer et endrings-/utviklingsarbeid som skal gjennomføres på egen arbeidsplass eller som hospitering.

1.2.2 Målgruppe for utdanningen

Målgruppen for utdanningen er personer som er, eller ønsker å bli instruktør eller faglig leder med ansvar for opplæring av lærlinger i bedrift.

Fagskoleutdanning i "Veiledning av lærlinger – for instruktører og faglige ledere – med ansvar for opplæring i bedrift" gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak. Kompetanse etter endt utdanningen kan for eksempel benyttes i alle opplæringskontor eller bedrifter med ansvar for opplæring av lærlinger.

Sentrale styringsdokumenter legger føringer for en satsing på kvalitet og kompetanseheving i fag- og yrkesopplæringen. Opplæringsloven gir føringer for fylkeskommunens ansvar for fag- og yrkesopplæring og veilednings- og oppfølgingsansvar overfor lærebedrifter.

1.2.3 Prinsipper for opplæringen

Instruktører og faglige ledere kompetanse og rolle er konkretisert slik: Som tydelige ledere skal de skape forståelse for formålet med opplæringen og stå fram som dyktige og engasjerte. De skal arbeide for at lærlingen utvikler interesse og engasjement i arbeidet og bidra til verdiskaping i bedriften. Den samlede kompetansen til veiledere/instruktører er sammensatt der faglig dyktighet, evne til å formidle faget, evne til å organisere læringsarbeidet og kunnskap om vurdering og veiledning står sentralt. Behov for kompetanse må hele tiden vurderes ut fra krav og forventninger i lov og forskrift inkludert læreplaner i fag og utvikling i fagene. Instruktører og faglige ledere skal kunne oppdatere og fornye sin faglige og pedagogiske kompetanse.

1.3 Læringsutbyttebeskrivelser og faglig innhold for studiet som helhet

Yrkesutøvere med fagskole i "Veiledning av lærlinger" skal ha fått innsikt i lover og forskrifter som regulerer lærlingordningen, kommunikasjons- og veiledningsmetoder samt kunnskap om prinsipper for god dokumentasjons- og vurderingspraksis. Kandidaten skal kunne anvende verktøy for kvalitetsutvikling og kartlegging, samt ulike veiledningsmetoder som kan bidra til lærlingers opplevelse av medvirkning, mestring og motivasjon. Etter endt studium skal kandidaten ha utviklet en etisk grunnholdning til egen rolle som veileder og kunne utføre veiledningsarbeidet i tråd med yrkespedagogiske prinsipper og utvikle relevante metoder og verktøy.

Læringsutbytte for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i de enkelte emnene er beskrevet under kapittel 6 i studieplanen. Fagskoleutdanningen i "Veiledning av lærlinger" bygger på et helhetlig menneskesyn, der grunnholdningene respekt, ansvarlighet og profesjonalitet står sentralt. Studiet vektlegger et læringsutbytte som skal utvikle studentens yrkesutøvelse i tråd med dette.

Studieplanen for «Veiledning av lærlinger for instruktører og faglige ledere med ansvar for opplæring i bedrift» har et omfang på 30 studiepoeng. Overordnet læringsutbyttebeskrivelse er tilpasset dette:

1.3.1 Kunnskap

- Kandidaten skal ha innsikt i lov- og rammeverk som angår veileders rolle og krav til kvalitet i opplæring i bedrift.
- Kandidaten skal forstå veileders rolle og oppgaver ut fra lærlingens læreforutsetninger, verdiskaping i bedriftens og samfunnets perspektiv
- Kandidaten har kunnskap om begreper og prosesser knyttet til vurdering av og for læring samt gjennomgående dokumentasjon
- Kandidaten har kunnskap om kommunikasjon og veiledningsmetoder i et yrkes pedagogisk perspektiv og om hvordan konflikter kan forebygges og håndteres
- Kandidaten skal oppdatere sin veiledningskunnskap som angår veiledning av lærlinger, lære kandidater og andre som får opplæring i bedrift

1.3.2 Ferdigheter

- Kandidaten kan anvende verktøy for kvalitetsutvikling og veiledningsmetoder etter yrkespedagogiske prinsipper
- Kan anvende kunnskap om kommunikasjon og samarbeid knyttet til veiledning av lærling i bedrift
- Kan anvende læreplanverket og vurderingsprinsipper for å lage opplæringsplaner, sette mål, vurdere og dokumentere opplæringen i bedrift

- Kan kartlegge lærlingens læreforutsetninger for deretter å identifisere behov for tiltak som bidrar til økt motivasjon og mestringsfølelse hos lærlingen
- Kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til veiledning av lærlinger, lærekandidater og andre som får opplæring i bedrift

1.3.3 Generell kompetanse

- Kandidaten har utviklet en etisk grunnholdning til egen rolle som veileder av lærlinger i bedrift
- Kandidaten har forståelse for læreplanverket og vurderingsprinsipper knyttet til veiledning av lærlinger i egen bransje
- Kandidaten kan utføre veiledningsarbeidet etter yrkespedagogiske og bransjeetiske prinsipper tilpasset lærlingens behov
- Kandidaten kan bygge relasjoner med instruktører i egen og andres bransje samt eksterne samarbeidspartnere
- Kandidaten skal utvikle veiledningsmetoder og verktøy som er relevante for veiledning av lærlinger, lærekandidater og andre som får opplæring i bedrift

1.4 Opptakskrav

Se forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen Oslo Akershus eller skolens hjemmeside for utfyllende informasjon om opptakskrav. Forskriften er tilgjengelig på fagskolens hjemmeside fagskolen-oslo.no og lovdata.no.

1.4.1 Generelle opptakskrav

- For opptak til studier ved Fagskolen Oslo kreves fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev/svennebrev eller vitnemål fra relevant yrkesutdanning.
- I studieplanen for den enkelte utdanning er det beskrevet hvilke fagbrev/svennebrev eller vitnemål for yrkeskompetanser som kan gi rett til opptak (se lenger nede i dette avsnittet).
- Søkere som kan dokumentere at de skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan tildeles plass på vilkår om bestått prøve innen 1. oktober.
- Studenter som kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring, må fremlegge politiattest ved opptak, jfr. § 3-9. Fastsett med hjemmel i § 27 i Lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven). Det gjelder alle studietilbud innen helse- og oppvekstfagene på Fagskolen Oslo Akershus.

1.4.2 Opptak på grunnlag av realkompetansevurdering

- Realkompetanse er all den kompetansen en person har skaffet seg gjennom formell, ikke-formell eller uformell læring. Dvs. alle kunnskaper og ferdigheter en person har tilegnet seg gjennom utdanning, betalt eller ubetalt arbeid, etterutdanning, fritidsaktiviteter, organisasjonsarbeid og annet som kommer i tillegg til den kompetansen som er dokumentert gjennom grunnutdanningen.
- Søkere som ikke fyller kravene til generelt opptaksgrunnlag og som er 23 år eller eldre i opptaksåret, kan søke om opptak på grunnlag av realkompetanse.
- Søkeren må ha fem års relevant yrkespraksis. Yrkespraksis må være relevant til studieprogrammet det søkes på studieplanen. Ved realkompetansevurdering i fellesfag kreves nødvendige faglige forutsetninger tilsvarende læreplanene i Vg1/grunnkurs og Vg2/VK1 i yrkesfaglige utdanningsprogram.
- Vedtak om godkjent realkompetanse er kun gyldig i det påfølgende studieåret, og til den utdanningen det er gitt opptak til.

1.4.3. Søkere med utenlandsk utdanning

- Søkere med fullført videregående opplæring fra de andre nordiske landene er kvalifiserte for opptak når den videregående opplæringen i de respektive landene gir generelt opptaksgrunnlag til tertiærutdanning tilsvarende norsk fagskoleutdanning
- Søkere utenfor Norden må dokumentere opplæring og praksis ved autorisert translatør og ha yrkesfaglige studieretninger i Kunnskapsløftet 2006.
- Søkere utenfor Norden må ha kunnskaper i norsk tilsvarende nivå B2. Søkere som ikke kan dokumentere dette, må realkompetanse vurderes.
- Søkere som har utenlandsk utdanning, godkjent i Norge, må også være autorisert i Norge ved inntak til fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag.

1.4.4 Poengberegning og rangering av søkere

Poengberegning foretas ihht følgende retningslinjer	Poeng
Fullført og bestått videregående opplæring med fag/svennebrev	100
Minst 5 års relevant praksis uten fagbrev, og med realkompetanse i felles allmenne fag	100
Praksis utover det generelle grunnlag for opptak	1 poeng pr md
Fagprøve med 'bestått meget godt'	25
Fagprøve i annet fag utover det generelle opptakskrav inkl. praksistid	50
Det gis gjennomsnittlig karakterpoeng av karakterene i alle fag på Vg2/VK1 og tverrfaglig eksamen	Multipliseres med 10
Fullført høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole) eller annen høyere utdanning innen relevant område (maks 60 poeng)	0,5 poeng pr studiepoeng
Rangering foretas ihht følgende retningslinjer	
Ved lik poengsum skal det kjønn som er underrepresentert i det yrket eller den profesjon opplæringen skal føre frem til, kvoterer	
Yrkeserfaring eller annen kompetanse kan brukes til rangering av søkere	

1.4.5 Krav til politiattest

Kreves ikke til dette studiet. Gjelder for helse- og omsorgsfag.

1.4.6. Godkjente fagbrev og svennebrev

Alle utdanninger som er avsluttende med fag- eller svennebrev kan søke. Se Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen Oslo Akershus eller skolens hjemmeside for utfyllende informasjon om opptakskrav. Forskriften er tilgjengelig på fagskolens hjemmeside www.fagskolen-oslo.no og www.lovdato.no

2. ORGANISERING OG OPPBYGGING AV STUDIET – den indre sammenhengen

Studieplanen for «Veiledning av lærlinger for instruktører og faglige ledere med ansvar for opplæring i bedrift» har et omfang på 30 studiepoeng. Det er samme timeantall for de som går nettbasert studium uten samlinger, men øktene er kortere. Har egen tidsplan, men samme faglige innhold.

2.1 Fordeling av arbeidstimer

Tabell 1. Fordeling av arbeidstimer deltid over 1 år

Emnekode	Emnenavn	Studiepoeng	Lærerstyrt aktivitet/undervisning	Veiledning	Selvstudium	SUM timer
E1	Veileders rolle og oppgaver	6	30	57	78	165
E2	Læreplanverket, vurdering og dokumentasjon	6	24	57	78	159
E3	Veiledning i praksis	8	32	73	105	210
E4	Faglig Fordypning og Eksamen	10	26	90	150	266
SUM		30	112	277	411	800

2.1.1 Organisering

Hver samling gjennomføres over 3 dager á 8 timer per dag, totalt 24 timer.

Emne 1: 24 undervisningstimer, hvorav 2 uketimer legges til begynnelsen av neste samling for gjennomgang av arbeidskrav). 6 timer IKT innføringskurs.

Emne 2: 24 undervisningstimer, hvorav 2 uketimer legges til begynnelsen av neste samling for gjennomgang av arbeidskrav.

Emne 3: 32 undervisningstimer, hvorav 8 uketimer legges til begynnelsen av neste samling for gjennomgang av arbeidskrav.

Emne 4: 16 undervisningstimer og eksamen 10 timer

2.1.2 Veiledning mellom samlingene

Emne 1: Minimum en individuell veiledningstime per student samt 28 veiledningstimer ovf. basisgrupper (4 timer per uke mellom samling 1 og 2) og 28 nettbaserte veiledningstimer.

Emne 2: Minimum en individuell veiledningstime per student samt 28 veiledningstimer ovf. basisgrupper (4 timer per uke mellom samling 2 og 3) og 28 nettbaserte veiledningstimer.

Emne 3: Minimum en individuell veiledningstime per student samt 36 veiledningstimer ovf. basisgrupper (4 timer per uke mellom samling 3 og 4) og 36 nettbaserte veiledningstimer.

Emne 4: Minimum to individuelle veiledningstimer per student samt 44 veiledningstimer ovf. basisgrupper (4 timer per uke mellom samling 4 og eksamen) og 44 nettbaserte veiledningstimer.

2.1.3 Selvstendig yrkesrettet utdanning

Arbeidet med veiledning av lærlinger i fag- og yrkesopplæringen må utføres på en måte som ivaretar lærlingens helhetlige opplæringssituasjon og vektlegger utvikling av kvalitet, profesjonalitet og refleksjon i praktisk yrkesutøvelse. Studenten har selv ansvar for å søke veiledning. Underviser har ansvar for å gjennomføre kvalitativ veiledning individuelt eller i grupper.

Studiet er tilrettelagt etter voksenpedagogiske prinsipper, med utgangspunkt i studentaktive arbeidsmåter og læringsformer. Studiet tar sikte på å knytte veiledningsteori til yrkesrettet praksis. Studiet har derfor et hovedprosjekt som er beskrevet som en faglig fordypning i emne 4, der arbeidskravet er en fordypningsoppgave som dokumenterer et endrings-/utviklingsarbeid som kan gjennomføres på egen arbeidsplass eller som hospitering.

2.4 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

2.4.1 Arbeidsformer generelt

Bruk av ulike pedagogiske metoder skal legge til rette for:

- aktiv deltakelse fra studentene og støtte til deres egne initiativ
- arbeid med virkelighetsnære problemstillinger fra praksisfeltet og aktuell teori
- fagforståelse, refleksjon over egen praksis og etiske problemstillinger som motiverer til læring, utvikling og etisk bevissthet
- studentmedvirkning i beslutningsprosesser som angår gjennomføringen av studiet
- tverrfaglig erfaring for å øke forståelsen og respekt for eget og andres fagfelt

2.4.2 Problembasert læring

(PBL) En problembasert læringsform tar utgangspunkt i at studenten skal bruke egne erfaringer fra arbeidslivet (casebasert). Denne læringsformen er godt egnet for å knytte teori og praksis sammen for voksne med yrkes- og livserfaring.

2.4.3 Teori i praksis

Studier av teori har til hensikt å gi studenten kunnskaper som er nødvendig for at han/hun skal utvikle ferdigheter innen fagområdet. Formålet er også å utvikle holdninger til egen yrkesutøvelse gjennom en refleksjon rundt forholdet mellom teori og praksis. Emnene i studiet er valgt i tråd med dette. Kunnskaper om lov- og rammeverk, vurderingspraksis, veileders rolle og kommunikasjon er vektlagt i de to første emnene, og veiledningsmetoder i det tredje. Ferdigheter og holdninger kommer til uttrykk i arbeidskravene til hvert emne. Siste emnet er en fordypningsoppgave der studenten formulerer problemstilling knyttet til øvrige emner i studieplanen.

2.4.4 Ansvar for egen læring

Et viktig pedagogisk prinsipp gjennom hele studiet er studentens ansvar for egen læring. Det innebærer at studenten er mottagelig for undervisning og aktivt oppsøker læringssituasjoner og læringsarenaer. Skolen har ansvar for å tilrettelegge for læring og å støtte/veilede studenten i læreprosessen.

2.4.5 Basisgrupper/kollegagrupper

Arbeidsformene skal gi trening i å søke kunnskap, kritisk tenkning og problemløsning i samarbeid med medstudenter i basisgrupper.

2.4.6 Lærerstyrt undervisning og forelesninger

Arbeidsformene skal gi trening i å søke kunnskap, kritisk tenkning og problemløsning. Arbeidsmetoder som anvendes i studiet er forelesninger, dialogpreget undervisning, muntlig framlegg, presentasjoner, praktiske oppgaver gjennomført på egen arbeidsplass/hospitering, ulike former for arbeid i grupper, samt selvstudium med nettstøttet veiledning. Arbeidskrav er studentoppgaver som løses individuelt. Dette forutsetter at studenten deltar aktivt i eget læringsarbeid og samarbeider med andre. Nettbasert undervisning: De samme arbeidskrav og metoder vil også gjelde nettundervisning.

2.4.7 Selvstudium og individuelle oppgaver

Studentens læring følges opp gjennom veiledning og underveisvurdering. Læringsarbeidet støttes med bruk av digital læringsplattform. Studenter får egen opplæring i bruk av PC og digitale læremidler ved behov. For hvert emne er det beskrevet konkretisert læringsutbytte. I emne 4 skal Lærer sammen med studenten formulere læringsmål for å oppnå det konkretiserte læringsutbyttet for selvvalgt fordypning i emnet til egen arbeidsplass.

2.4.8 Prosjektarbeid

I dette studiet er prosjekt kalt: «Arbeidskrav» og er beskrevet under hvert emne.

I emne 4 er det faglig fordypning etter Yrkesrettet Utviklingsarbeid med Aksjonsforskning (YUP) på egen arbeidsplass.

2.4.9 Presentasjoner

I Emne 3 er det individuell presentasjon om kommunikasjonsteorier, utarbeidet i basis gruppene. Denne skal presenteres for klassen.

2.5.0 Andre arbeidsformer

Dialogbasert undervisning med refleksjon.

Øvelser i praktisk veiledning

Refleksjonsnotat er obligatorisk etter hvert emne (Se vedlegg)

For å sikre fagskoleutdanningens yrkesretting, kan skolen inngå avtale med ansatte fra ulike praksisfelt som eksterne forelesere i ulike emner. Foreleserne samarbeider med lærerne.

2.5 Litteratur

Lese fagteori ut fra pensum. (Se litteraturliste.)

Litteratur står oppført under beskrivelse av hvert emne og inkluderer også noe anbefalt litteratur. Teoriundervisningen og veiledningen har et omfang på 64 timer pr samling. Studenten har ansvar for å delta aktivt i opplæringen.

All litteratur som benyttes skal listes opp i alfabetisk rekkefølge etter forfatterens etternavn.

Bøker av forfatter skal føres på følgende måte:

Forfatter. (Utgivelsesår). *Tittel på bok: Undertittel på bok* (utgave). Utgivelsessted: Forlag.
Grimen, H. (2003), *Samfunnsvitenskapelige tenkemåter* (3. utgave). Oslo: Universitetsforlaget.

Bøker med redaktør kan føres på følgende måte:

Tangen, O. (red.) (1988). *Kostnader ved utdanning*. Bergen: Høyskoleforlaget.
Tangen, O., Bakke, T. & Hagen, G. (red.) (1992). *Utdanningsløpet*. Oslo. Medieforlaget.

Artikler i tidsskrift kan føres på følgende måte:

Forfatter. (Utgivelsesår). "Tittel på artikkel." *Tidsskriftets tittel*, årgang (nummer), sidetall.
Hansen, P. & Karlsen, J. (2006). "Læreryrket før og nå." *Pedagogisk tidsskrift*, 5(1), 33-49.

Artikler i aviser kan føres på følgende måte:

Forfatter. (Utgivelsesår, dato). "Tittel på artikkel." *Avisens tittel*, sidetall.

Karlsen, T. (2004, 8.-14. juni). "Den norske virkeligheten". *Morgenbladet*, s. 7.

Svendsen, A. P. (2001, 25. juni). "Den glade student". *Aftenposten* (Morgenutg.), s. 14-15.

Materiale fra Internett kan føres på følgende måte:

Forfatter. (Utgivelsesår). Tittel. Opplysninger om sted og utgiver. Lokalisert [besøksdato], fra [URL]

Skog, A. (2000). *Kunst og kultur i tide og utide gjennom tidene*. Bergen: Høgskolen i Bergen. Lokalisert 9. mai 2001, fra <http://www.testing.no/kunstogkultur.html>

3 VURDERINGSFORMER

Vurdering blir gjennomført i alle emner og i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsen arbeidskrav på en slik måte, at fagskolen på mest mulig sikkert grunnlag kan vurdere kandidatens læringsutbytte og foreta en helhetsvurdering av kandidatens kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Alle emner gis en emnekarakter. I noen emner er det i tillegg til emnekarakter også en sluttvurdering med eksamenskarakter.

3.1. Det benyttes bokstavkarakter på en skala fra A til F, hvor A er beste karakter og F er ikke bestått (tabell 8).

Tabell 2. Karakterskala med generell beskrivelse

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

3.2 Underveisvurdering og emnekarakter

- I hvert emne skal det foretas en sluttvurdering av studenten i forhold til emnets læringsutbytte. Vurderingsgrunnlag og -kriterier er beskrevet i kapittel 4, en oversikt over emner og tema.
- Det skal være en helhetsvurdering av studentens kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse i alle emnets temaer.

- Det er emnets lærere som foretar sluttvurderingen.
- Hvis en student vurderes til ikke bestått i et emne må emnet gjennomføres på nytt.
- Obligatoriske arbeider må være godkjent før studenten kan avlegge eksamen og få endelig karakter i et emne.
- Dersom en student avbryter en praksisperiode uten dokumentasjon, blir praksisperioden vurdert til «ikke bestått»

3.3. Sluttvurdering og eksamenskarakter

For fullstendige regler angående eksamen og sluttvurdering se skolens forskrift.

3.3.1 Vilkår for eksamen

- Fagskolen gir utfyllende bestemmelser for organiseringen av eksamen og utarbeider en eksamensplan. Denne offentliggjøres senest 6 uker før eksamen på skolens læringsplattform og/eller hjemmeside.
- For å kunne fremstille seg til eksamen/hovedprosjekt må alle tidligere emner, eksamener og praksis i studiet være bestått/godkjent.
- Studenten er selv ansvarlig for å holde seg orientert om tid og sted for den enkelte eksamensavvikling.
- Krav om obligatorisk fremmøte til undervisning, gruppesamlinger, obligatoriske arbeidskrav og praksis fremgår av studieplanen.
- Studentavgift for gjeldende skoleår skal være betalt innen 01.10. Slutter studenten studiene etter 01.10 kan studenten ikke kreve studentavgiften tilbakebetalt.
- Studenter som er tatt opp til et studieprogram blir automatisk oppmeldt til eksamen.
- Ved mistanke om fusk eller forsøk på fusk, gjelder § 7.3 sjette ledd i fagskolens forskrift.

3.3.2 Vurdering

- Vurdering av muntlig prestasjon eller lignende som ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages, jfr. 8-3 pkt. 1 og Lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 22
- Grunnlaget for vurdering er læringsutbyttebeskrivelsene slik de er definert i denne plan.
- Emnets eksamensform og vekting dersom emne planen for det enkelte emnet, se K. 2
- Følgende eksamensformer benyttes:
Skriftlig eksamen uten tilsyn, som for eksempel hjemmeeksamen, prosjektoppgave, faglig fordypning som grunnlag før muntlig eksamen.

Vilkår for å avlegge eksamen er at alle emner og refleksjons notater må være bestått.

3.4 Sluttdokumentasjon

3.4.2 Vitnemål

Vitnemål utstedes for fullført og bestått studium. Vitnemålet dokumenterer det overordnede læringsutbyttet på emner som inngår i utdanningen, karakterene som er oppnådd, og antall studiepoeng for det enkelte emne. På vitnemålets siste side er faglig fordypning med tittel og beskrivelse oppført, vurdering av skriftlig og muntlig og eventuelle merknader.

3.4.3 Karakterutskrift

Hvis studenten har tatt enkeltemner, eller ikke har fullført eller bestått hele utdanningen, kan det utstedes karakterutskrift.

3.4.3 Tilknytningskrav, innpass og fritak

For at en fagskole skal kunne utstede vitnemål eller annen dokumentasjon for fullført utdanning, må minst 30 av studiepoengene som skal inngå i beregningsgrunnlaget, være avlagt ved fagskolen. Det er normalt den siste fagskolen som har en student før fullført utdannings-løp, som har ansvaret for å utstede vitnemålet. Ved innpassing mellom fagskoler kan det avtales særskilte ordninger for utstedelse av vitnemål mellom de berørte fagskolene.

For ytterligere informasjon om sluttdokumentasjon, se Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen Osl

4 OVERSIKT OVER EMNER OG TEMA

4.1 Veileders rolle, ansvar og oppgaver

Delemner	1. Roller og ansvar, lov- og regelverk 2. Kvalitet i fagopplæringen 3. Kommunikasjon og veiledningsferdigheter 4. Samarbeid og gruppeprosesser 5. Mottak av lærlinger
Arbeidsform	Samlingene vil legge vekt på erfaringsdeling/diskusjon og gjennomføring av problemorienterte oppgaver/case individuelt og i grupper, samt forelesninger og veiledning. Det forutsettes at studenten på egen hånd gjør seg kjent med lærestoffet som er nevnt i litteraturlisten eller oppgis av faglærere og som ikke direkte gjennomgås i plenum.
Delemne 1	Roller og ansvar, lov- og regelverk • Rolleavklaringer • Ansvarsområder • Lovverk, rammeverk og styringsdokumenter • Interne kvalitetssikringssystemer • Samarbeidsavtaler
Delemne 2	Kvalitet i fagopplæringen • Myndighetenes kvalitetsvurderingssystem i fagopplæringen • Lærende organisasjon • HMS og interne systemer • Yrkesstolthet
Delemne 3	Kommunikasjon og veiledningsferdigheter i fagopplæringen • Kommunikasjonens betydning • Relasjonskompetanse • Etikk og holdninger • Yrkesetiske retningslinjer • Helhetsmodeller i veiledningen (didaktikk) • Reflektert praksis • Digitale verktøy • Måltrettet kommunikasjonsteori i praksis

Delemne 4	Samarbeid og gruppeprosesser • Teori om prosesser i grupper • Kultur og roller på arbeidsplassen • Samarbeid skole – arbeidsliv • Trepertssamarbeid om opplæring i bedrift (samfunnskontrakten)
Delemne 5	Mottak av lærlinger • Forberedelse i bedriften • Mottaksplan, ansvarsfordeling og oppfølging • Arbeidsreglement • Nytilsatt på arbeidsplassen • Forventningssamtale • Overgangen mellom skole og lærebedrift
Litteratur	Haaland S. Grete og Nilsen Sigmund E. (2018). <i>Læring gjennom praksis, innhold og arbeidsmåter i yrkesopplæringen</i>. Oslo: Pedlex Norsk skoleinformasjon. Kap. 1, 2, 3, 4, 5, og 13 Djupvik, A.E. og Haaland, G. (2013) <i>Veileder- og instruktørhåndboka</i> Oslo: (side 1-38) Pedlex Norsk skoleinformasjon Espen Lynghaug (RED.) <i>Fagopplæringsboka 2019 – 2020</i>. (2019). Oslo. Kommuneforlaget. 1, 2, 6, 8, 9, 10 og 11 Skau, Greta Marie (2017). <i>Gode fagfolk vokser - personlig kompetanse i arbeid med mennesker</i>. Oslo: Cappelen (4.utgave). 1, 2, 3 og 4 Lov og rammeverk: • Lov om grunnskolen og den videregående opplæring (Opplæringslova) http://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61 • Forskrift til opplæringslova http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-23-724 • Generell del av læreplanen: http://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/generell-del-av-lareplanen/ • Læreplaner i fag: http://www.udir.no/laring-og-trivsel/finn-lareplan/ • Prinsipper for opplæringa – Læringsplakaten : http://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/prinsipper-for-opplaringen2/ • Kvalitetsvurderingssystem i fagopplæringen http://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitet-i-fagopplaringen/ • Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (Arbeidsmiljøloven) http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-62 • Meld.St 20 På rett vei http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-20-20122013.html?id=717308 • Samfunnskontrakten http://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/nasjonale-satsinger/samfunnskontrakt-for-flere-lareplasser/ • Utdanningsdirektoratet

<http://www.udir.no>

Tilleggs litteratur: Austli Børslett; Edel J. [et al.] (2011) *La etikken blomstre i praksis: en bok om systematisk refleksjon i arbeidshverdagen*. Boken er tilgjengelig på nett som [PDF med bla funksjon](#), eller som [nedlastbar PDF](#). s. 11- 50 (39 sider)

Veileders rolle og oppgaver: Arbeidskrav

Emne 1

- a) Beskriv, vurder, begrunn og drøft ut fra litteratur og erfaring hvordan veileder/bedriften kan tilrettelegge og planlegge for at lærling kan få en god start på arbeidsplassen. Lag en mottaksplan og mal for forventningssamtale, som vedlegg til oppgave a).
- b) Presenter for dine medstudenter i basisgruppen, på første gruppeveiledning, disposisjon for din oppgave. Erfaringene fra denne runden kan gjerne være med i refleksjonsnotatet.

Rammer:

Skriftlig individuell oppgave(a)

Omfang: maksimum 4 sider, eksklusive maler og skjema som er vedlegg.

Vurdering gis med karakter A-F, se pkt. 5.3.1, etter kriteriene 1-6, se 5.4.1

Studentene får skriftlig og muntlig tilbakemelding på arbeidskravet fra lærer.

Emne 1 - Refleksjonsnotat

Etter endt emne skal studentene levere et eget individuelt refleksjonsnotat om sine tanker rundt oppnådd læringsutbytte i forhold til egen innsats og den veiledning som er gitt.

Rammer:

Skriftlig individuelt notat (se mal i vedlegg)

Omfang: maksimum 1 side

Vurdering: Bestått ved innlevering.

Læringsutbytte

Kunnskap	<i>Kandidaten:</i> - har innsikt i sentralt lov- og rammeverk som gjelder egen veilederrolle og ansvar, samt bedriftsinterne og myndighetenes kvalitetsvurderingssystem for fagopplæringen - har kunnskap om kommunikasjon og veiledningsferdigheter i fagopplæringen og gruppeprosesser på egen arbeidsplass - forstår betydning av samarbeid skole-arbeidsliv for verdiskaping i egen bransje og i samfunnet for øvrig - har kunnskap om forberedelse og planer for mottak av nye lærlinger i en bedrift
Ferdigheter	<i>Kandidaten kan:</i> - anvende aktuelt lov- og rammeverk for lærlingordningen på praktiske og teoretiske problemstillinger knyttet til roller og ansvar for opplæring i bedrift - kan anvende kommunikasjons- og veiledningsteknikker i egen veiledningspraksis - kan kartlegge mottakssituasjonen for nye lærlinger på egen arbeidsplass og identifisere behov for planer og tiltak, samt samarbeid internt i bedriften og mellom skole- og arbeidsliv
Generell kompetanse	<i>Kandidaten:</i> - har forståelse for yrkesetiske prinsipper for veiledning av lærlinger i egen bransje - har utviklet en yrkesetisk grunnholdning til egen rolle og oppgaver i veiledning av lærlinger - kan utføre veiledning av lærlinger etter bransjens og samfunnets behov for kvalitet i fagopplæringen - kan bygge relasjoner med kolleger på egen arbeidsplass og eksterne samarbeidspartnere i skole og arbeidsliv

4.2.. Emne 2: Læreplanverket, vurdering og dokumentasjon

Delemner	1. Læreplanforståelse 2. Mål og planer 3. Vurdering for læring 4. Gjennomgående dokumentasjon
Arbeidsform	Samlingene vil legge vekt på erfaringsdeling/diskusjon og gjennomføring av problemorienterte oppgaver/case individuelt og i grupper, samt forelesninger og veiledning. Det forutsettes at studenten på egen hånd gjør seg kjent med lærestoffet som er nevnt i litteraturlisten eller oppgis av faglærere, og som ikke direkte gjennomgås i plenum.
Delemne 1	Læreplanforståelse • Læreplanen for fag i et samfunnsperspektiv • Kjernekompetanse i faget, og spisskompetanse i bedriften sett opp imot læreplanen i eget fag • Sammenheng/overgang mellom kompetansemål på Vg1, Vg2 og Vg3 • Prosjekt til fordypning og lokal læreplan
Delemne 2	Mål og planer • Kartlegge behov for kompetanse • Medvirkning • Formulere læringsmål • Intern plan for opplæringen • Bedriftens interne kvalitetssystemer som angår opplæring i bedrift
Delemne 3	Vurdering for læring • Faktorer som bidrar til læring og endring i praksis • Vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse • Uformell og formell vurdering • Underveisvurdering inkludert halvårsvurdering • Egenvurdering
Delemne 4	Gjennomgående dokumentasjon • Gjennomgående dokumentasjonssystemer • Planlegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon • Veileders dokumentasjon • Forberedelse til sluttvurdering

Litteratur	Haaland S. Grete og Nilsen Sigmund E. (2018). <i>Læring gjennom praksis, innhold og arbeidsmåten i yrkesopplæringa</i>. Oslo: Pedlex Norsk skoleinformasjon. Kap. 6, 7, 8, 9 og 10 (anbefaler også vedlegg 2 i kapittel 15) Espen Lynghaug (RED.) <i>Fagopplæringsboka 2019 – 2020</i>. (2019). Oslo. Kommuneforlaget. Kap. 3, 4, 9 og 11 Hiim, H. og Hippe, E. <i>Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere</i> Oslo: Gyldendal Akademisk (2017) Kap. 7, 8, 9, 10, og 13 Lov- og rammeverk: • Forskrift til opplæringslova Kap. 3 <i>Individuell vurdering i grunnskolen og i vidaregåande opplæring</i>: http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-23-724/KAPITTEL_4#KAPITTEL_4 • Generell del av http://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/generell-del-av-lareplanen/ • Læreplaner i fag: http://www.udir.no/Lareplaner/Finn-lareplan/ http://www.udir.no/laring-og-trivsel/finn-lareplan/ • Prinsipper for opplæringa – Læringsplakaten http://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/prinsipper-for-opplaringen2/ Aktuelle nettsider: • Vurdering for læring – teori og praksis, hefte utarbeidet av Akershus fylkeskommune: http://hosting.redkommunikasjon.no/akershus_fylkeskommune/vurderingsheftet4/pdf.html • Utdanningsdirektoratets ressurssider Vurderings praksis http://www.udir.no/laring-og-trivsel/vurdering/ • Kvalitetsvurderingssystem i fagopplæringen http://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitet-i-fagopplaringen/ • Aktuell rapport fra lærling undersøkelsen http://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/larlingundersokelsen-2015/
-------------------	---

Emne 2: Læreplanverket, vurdering og dokumentasjon – arbeidskrav

a) Lag en opplæringsplan for en lærling i ditt fag, for en kortere periode på noen uker eller måneder (vedlegg til oppgave b)

b) Velg en konkret arbeidsoppgave fra opplæringsplanen, som du beskriver til lærlingen med tilhørende kompetansemål, og lag vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse til arbeidsoppgaven. Begrunn med relevant teori og drøft læreforutsetninger.

Rammer:

Skriftlig individuell oppgave. (b)

Omfang: maksimum 4 sider, eksklusive vedlegg.

Vurdering gis med karakter A-F, se 5.3.1, etter kriteriene 1-6, se pkt. 5.4.1

Studentene får skriftlig og muntlig tilbakemelding på arbeidskravet fra lærer.

Emne 2 - Refleksjonsnotat

Etter endt emne skal studentene levere et individuelt refleksjonsnotat om sine tanker rundt oppnådd læringsutbytte i forhold til egen innsats og den veiledning som er gitt.

Rammer:

Skriftlig individuelt notat (se mal i vedlegg)

Omfang: maksimum 1 side

Vurdering: Bestått ved innlevering

Læringsutbyttebeskrivelse Emne 2: Læreplanverket, vurdering og dokumentasjon

Kunnskap	<i>Kandidaten:</i> - har læreplanforståelse i et helhetlig 4-årig opplæringsløp for fag i egen bransje i et samfunnsperspektiv og ser sammenheng mellom kompetansemål på Vg1, Vg2 og Vg3 - har kunnskap om mål, planer og bedriftens interne kvalitetssystemer som angår opplæring i bedrift - har kunnskap om begreper og prinsipper om vurdering for og av læring, samt behov for og krav til gjennomgående dokumentasjon
Ferdigheter	<i>Kandidaten kan:</i> - anvende læreplanforståelse i et helhetlig 4-årig løp til å løse praktiske og teoretiske problemstillinger som gjelder veiledning av lærling på egen arbeidsplass - kartlegge og identifisere problemstillinger knyttet til lærlingens opplæringssituasjon og identifisere behov for mål og planer - anvende kunnskap om vurdering for læring i veiledning av lærlinger - anvende verktøy for gjennomgående dokumentasjon og forberedelse til sluttvurdering
Generell kompetanse	<i>Kandidaten:</i> - kan veilede lærlinger etter mål og planer for opplæring i bedrift og læreplaner i fag - kan utføre underveisvurdering og dokumentasjon i veiledning av lærlinger

4.3. Emne 3: Veiledning i praksis

Emne 3: Veiledning i praksis – del emner og litteratur

Delemner	1. Metoder 2. Veiledning og yrkespedagogikk 3. Konflikthåndtering 4. Tilpasset opplæring 5. Medvirkning, mestring og motivasjon
Arbeidsform	Samlingene vil legge vekt på erfaringsdeling/diskusjon og gjennomføring av problemorienterte oppgaver/case individuelt og i grupper, samt forelesninger og veiledning. Det forutsettes at studenten på egen hånd gjør seg kjent med lærestoffet som er nevnt i litteraturlisten eller oppgis av faglærere og som ikke direkte gjennomgås i plenum.
Delemne 1	Metoder • Observasjon • Dialog • Refleksjon • Ferdighetstrening/øvelser
Delemne 2	Veiledning og yrkespedagogikk • Erfaringsbasert læring • Mesterlære - modellen og andre modeller • Kommunikasjonsteknikker som fremmer læring • Instruksjon og veiledning
Delemne 3	Konflikthåndtering • Forebygge og håndtere konflikter • Samarbeidspartnere i håndtering av konflikter • Saksgang i forbindelse med håndtering av konflikter
Delemne 4	Tilpasset opplæring • Bruk av helhetsmodellen (didaktikk) • Intern plan for opplæringen • Samarbeidspartnere
Delemne 5	Medvirkning, mestring og motivasjon • Betydning av medvirkning, mestring og motivasjon for læring • Hvordan legge til rette for medvirkning, mestring og motivasjon

Litteratur	Caspersen, K. og Halland, G. (2011) <i>Helhetlig læringsmiljø</i> Trondheim: VeiVis AS Halland Fra side 68 og ut. Ullberg I. og Jensen P. <i>Systemisk veiledning i profesjonell praksis</i>. Fagbokforlaget (2017). Kap. 3, 4, 5, 6, 7 og 8 Hartviksen, M., Kversøy, K. S. <i>Samarbeid og konflikt - to sider av samme sak</i> Oslo: Fagbokforlaget s. 23-24 og s.88-95 (10 sider) (anbefaler å lese hele boken) Mathisen, P. & Høigaard, R. (2004). <i>Veiledningsmetodikk: En håndbok i praktisk veiledningsarbeid</i>. Kristiansand: Høyskoleforlaget. s. 1-165 (165 sider) Hiim, H. og Hippe, E. <i>Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere</i> Oslo: Gyldendal Akademisk Kap. 10 (13 sider) Tilleggs Spetalen, H., <i>Mesterlære i profesjonsutdanning</i> Høgskolen i Akershus: Småskrift nr 3/2010 http://fagarkivet.hioa.no/jspui/bitstream/123456789/162/1/smaskrift_3-2010_spetalen.pdf 16 sider
-------------------	---

Emne 3: Veiledning i praksis - arbeidskrav

- Ta utgangspunkt i veiledning av en lærling i din lærebedrift. Du skal planlegge, gjennomføre og beskrive en praktisk veiledningssituasjon. Begrunn hvordan du vil legge opp veiledningssituasjonen ut fra ditt kjennskap til veiledningsteori og ulike metoder.
- Presenter for dine medstudenter i basisgruppen hvordan du bruker kommunikasjons- og veiledningsteori i din veiledningspraksis.
- Basisgruppen gir tilbakemelding med faglig begrunnelser på medstudenters gjennomføring av en veiledningssituasjon.

Rammer:

Skriftlig individuell oppgave (a).

Omfang: maksimum 4 sider.

Vurdering gis med karakter A-F, kriteriene 1-6, se pkt.

Muntlig gruppeoppgave (b,c) Presentasjon for medstudenter i basisgruppen før neste samling.
Basisgruppen presenterer funn og spørsmål på neste samling.

Studentene får skriftlig og muntlig tilbakemelding på arbeidskravet fra lærer.

Emne 3 - Refleksjonsnotat

Etter endt emne skal studentene levere et eget individuelt refleksjonsnotat om sine tanker rundt oppnådd læringsutbytte i forhold til egen innsats og den veiledning som er gitt. Bruk refleksjonene fra b) og c) i notatet.

Rammer:

Skriftlig individuelt notat (se mal i vedlegg)

Omfang: maksimum 2 sider

Vurdering: Bestått ved innlevering.

Læringsutbyttebeskrivelse for Emne 3: Veiledning i praksis

Kunnskap	<i>Kandidaten:</i> - har kunnskap om metoder og kjennskap til yrkespedagogiske prinsipper som anvendes for opplæring i bedrift - har kunnskap om begrepet tilpasset opplæring og didaktisk helhetsmodell som anvendes i veiledning av lærlinger i egen bransje - forstår betydningen av konflikthåndtering, medvirkning, mestring og motivasjon for bedriftens og samfunnets verdiskaping
Ferdigheter	<i>Kandidaten kan:</i> - anvende ulike metoder for veiledning av lærlinger i bedrift - anvende kunnskap om veiledning i et yrkes pedagogisk perspektiv - anvende saksgang og aktuelle samarbeidspartnere for å forebygge og håndtere konflikter -kartlegge behov og iverksette enkle tiltak for medvirkning, mestring og motivasjon, samt tilpasset opplæring for lærlinger på egen arbeidsplass
Generell kompetanse	<i>Kandidaten:</i> - har forståelse for yrkespedagogiske og bransjeetiske prinsipper i veiledning av lærlinger - kan utføre veiledningsmetoder tilpasset lærlingens behov og læreforutsetninger - kan bygge relasjoner med fagpersoner og veiledningstjenester for samarbeid om tilpasset opplæring for lærlinger i bedrift - kan bygge relasjoner med bedriftsinterne og eksterne ressurs- og fagpersoner for å forebygge og håndtere konflikter

4.4. Emne 4 Faglig fordypning

Tema og litteratur - Emne 4 Faglig fordypning

	Faglig fordypning
Tema	○ Tema for fordypningsarbeidet skal være praksisrettet og konkret. ○ Fordypningsoppgaven skal være knyttet til emner i studieplanen.
Litteratur	Relevant litteratur fra pensum og eventuelt selvvalgt litteratur

Arbeidskrav - Emne 4 Faglig fordypning

Fordypningsoppgaven er obligatorisk og gjennomføres individuelt. Erfaringer fra egen arbeidssituasjon/hospitering skal knyttes til fordypningsoppgaven. Innen fastsatt tidspunkt må studenten ha levert forslag til fremdriftsplan med foreløpig problemstilling, metodevalg og litteratur. Dette godkjennes av veileder innen 14 dager. Besvarelsen innleveres til fastsatt tid før muntlig eksamen. Myndighetenes kvalitetsvurderingssystem kan gi et utgangspunkt for disposisjon:

- Utforme mål og begrunne valg av problemstilling jf. tema
- Utforme framdriftsplan
- Gjennomføring
- Fagspesifikk vurdering
- Oppfølging og implementering

Studenten har tilbud om to veiledningstimer i løpet av skriveperioden, hvorav en er obligatorisk. Deler av siste samling legges opp med eget arbeid med fordypningsoppgaven der studentene presenterer sine foreløpige arbeider for medstudenter og veileder. Hensikten er å gi felles veiledning og respons på foreløpig læringsutbytte, både for de som legger fram og de som er deltakere.

Vurdering av fordypningsoppgaven

Fordypningsoppgaven utgjør i hovedsak den skriftlige delen av utdanningens avsluttendeeksamen, og skal vurderes i forhold til følgende kriterier:

- **Faglig rettet**

Kompetanse fra studentens eget fagområde kommer til uttrykk.

- **Metodisk redegjøringskrav**

Det er gjort rede for metodevalg og studenten viser evne til å finne fram kildestoff, bruke kilder i behandlingen av eget materiale, og viser saklig kildekritikk. Oppgaven er utført i samsvar med gjeldende etiske retningslinjer. Besvarelsen har en form som samsvarer med skolens/tilbyders retningslinjer for oppgaveskriving.

- **Selvstendighet**

Besvarelsen viser selvstendige vurderinger og behandler temaet saklig, kritisk og analytisk med drøfting av standpunkter og påstander.

- **Oppgavelikhet**

Besvarelsen har ikke påfallende likhet med andre besvarelser eller annet publisert materiale.

- **Karakterer**

Det gis en foreløpig skriftlig karakter på fordypningsoppgaven etter kriteriene, ca. 14 dager etter innlevering. Den er utgangspunktet for muntlig eksamen.

Rammer:

Skriftlig besvarelse.

Omfang: maksimum 12 sider

Vurdering gis med karakter A-F, etter kriteriene,

Fordypningsoppgaven skal vurderes av en intern og en ekstern sensor.

Emne 4 - Refleksjonsnotat

Etter endt emne skal studentene levere et eget individuelt refleksjonsnotat om sine tanker rundt oppnådd læringsutbytte i forhold til egen innsats og den veiledning som er gitt.

Rammer:

Skriftlig individuelt notat (se mal i vedlegg)

Omfang: maksimum 2 sider

Vurdering: Bestått ved innlevering.

Læringsutbyttebeskrivelse - Emne 4 Faglig fordypning

Kunnskap	<i>Kandidaten kan:</i> - oppdatere sin veiledningskunnskap knyttet til opplæring av lærlingen i bedrift
Ferdig-heter	<i>Kandidaten kan:</i> - innhente, bearbeide og vurdere oppdatert fagstoff om veiledning av lærlinger i bedrift
Generell kompetanse	<i>Kandidaten kan:</i> - utvikle veiledningsmetoder og planer for mottak og veiledning av lærlinger på egen arbeidsplass/hospiteringssted

5.0. Evaluering av studiet

Tilbakemelding om utdanningskvaliteten ved Fagskolen Oslo Akershus fra relevante aktører er et grunnleggende element i systemene for kvalitetssikring. Fagskolen Oslo Akershus innhenter informasjon fra *studenter, undervisningspersonalet, sensorer og aktører i yrkesfeltet*. Fagskolen Oslo Akershus skal gjennomføre elektroniske og anonyme evalueringsundersøkelser. Evalueringene skal gjennomføres i samme tidsperiode hvert år, definert for henholdsvis emne og tema, og evalueringene skal dekke de samme områdene slik at en oppnår kontinuitet og sammenlignbare resultater over tid.

Med mål om kontinuerlig utvikling av utdanningen ved Fagskolen Oslo Akershus legges det til rette for at studentene vurderer opplevd læringsutbytte, utdanningsinnhold og progresjon, herunder undervisning, arbeidsmetoder, læringsmiljøet og eventuelle praksisperioder, utstyr og annen infrastruktur. Det gjennomføres underveisevaluering for emne/tema samt en sluttevaluering ved skoleårets avslutning. Evalueringens undersøkelser skal være korte, konsise og legge grunnlag for god analyse som kan føre til eventuelle justeringer og forbedringer av undervisningen og øvrig utdanningskvalitet.

Hensikten med evalueringsordningen er å gi studenten, læreren og fagskolen regelmessig informasjon om undervisningens kvalitet i forhold til studentens faglig og personlig utvikling.

Etter hvert emne avsettes det tid til prosessevaluering for å fremme videre læring og utvikling. Dette gjennomføres ved at studentenes svarer på spørreskjemaer, til sammen fire ganger. Undersøkelsene omfatter områder som:

- Studieinformasjon om tilbudet
- Innholdet i studieplanene
- Undervisningsmetoder
- Undervisningspersonalets undervisnings- og fagkompetanse
- Veiledning av og tilbakemeldinger til studentene
- Fysisk og psykososialt læringsmiljø
- IKT
- Aktualitet og yrkes relevans

For å sikre nødvendig statistisk grunnlag for evaluering og analyse skal svarprosenten være høy. Ved kritisk lav svarprosent skal respondentene kontaktes med anmodning om å svare på undersøkelsen.

5.1.1 Underveisevaluering fra studenter

Hensikten med underveisevalueringen er blant annet å kunne gjøre raske justeringer i pågående utdanninger, og avdelingsleder iverksetter derfor nødvendige forbedringstiltak umiddelbart i samarbeid med underviser.

Sluttevaluering fra studenter

Sluttevaluering for studentene vil overlappe med underveisevalueringen på flere områder, men skal ha særlig søkelys på faglige og mer generelle problemstillinger knyttet til utdanningen.

AKTUELL LITTERATUR

Tittel	Forfatter	ISBN	Forlag
Pensum			
<i>Helhetlig læringsmiljø</i>	Caspersen K. og G. Halland	Vei Vis	Vei Vis AS – Halland tlf. 958 16 581 http://www.veivis.no/om-veivis
<i>Veileder -og instruktørhåndboka</i>	Djupvik, A.E og Haaland, G.	978-82-8372-203-1	Pedlex Norsk skoleinformasjon (20-21)
<i>Gode fagfolk vokser</i>	Greta Marie Skau	978-82-02-54772-1	Cappelen Damm AS 2017
<i>Læring gjennom praksis</i>	Haaland, G. og Nilsen, S.E.		Pedlex Norsk Skoleinformasjon (2018)
<i>Undervisningsplanlegging for yrkesfag</i>	Hiim, H. og Hippe, E.	978-82-7841-827-7	Gyldendal Akademisk (2015)
<i>Veiledningsmetodikk</i>	Høigaard, R. og Mathisen, P.	978-82-7634-441-7	Høyskoleforlaget (2017)
<i>Forskrift til Opplæringslova</i>	Lovdata		http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift
<i>Fagopplæringsboka 2020 – 2021</i>	Lynghaug, E.	978-82-7841-827-7	Kommuneforlaget (2020)
<i>Samarbeid og konflikt- to sider av samme sak</i>	M. Hartviksen, K.S Kversøy	978-82-450-0726-8	Fagbokforlaget
Tilleggsanbefaling			
<i>Kommunikasjon i relasjoner</i>	Eide, H. og Eide, T.	978-82-05-32689-7	Gyldendal Akademisk
<i>Vurdering, prinsipper og praksis</i>	Dobson, Eggen og Smith	978-82-05-39173-4	Gyldendal Norsk Forlag AS 2009
<i>Veiledning i høyere utdanning</i>	Tveiten, S. og Iversen, S.	978-82-450-2141-7	Fagbokforlaget
<i>Systemisk veiledning i profesjonell praksis</i>	Ullberg, Inger og Jensen, Per	978-82-450-2270-4	Fagbokforlaget (2019)

6.0 VEDLEGG